

ТАНИЛЦУУЛГА

Мөнгө угаах гэмт хэрэг, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үйл ажиллагааны өндөр эрсдэл бүхий улс орнуудын жагсаалтын талаарх Европын Комиссын шийдвэр, үүнтэй холбоотой зарим сөрөг байр суурь, Монгол Улсын нэр дурдагдаж байгаа талаар болон бусад асуудал

2020 оны 5 дугаар
сарын 14-ний өдөр

Улаанбаатар
хот

НЭГ. ЕВРОПЫН КОМИССЫН ШИЙДВЭР

Европын комиссоос 2020 оны 5 дугаар сарын 7-ны өдөр мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх арга хэмжээг бэхжүүлэх зорилгоор дараах 3 шийдвэр гаргаад байна. Үүнд:

- Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх талаар ЕХ-ын цогц бодлогыг хэрэгжүүлэх Үйл ажиллагааны төлөвлөгөө;
- Өндөр эрсдэл бүхий гуравдагч улс орныг тодорхойлох шинэчилсэн аргачлал;
- Өндөр эрсдэл бүхий гуравдагч улсын жагсаалт (үүнд Монгол Улс багтсан).

Өндөр эрсдэл бүхий гуравдагч улсын жагсаалтын талаарх шийдвэрийг Европын комиссоос боловсруулсан бөгөөд улмаар эцэслэн батлуулахаар Европын Парламент болон Европын Зөвлөлд шилжүүлээд байна.

Дээрхи байгууллагууд нэг сарын хугацаанд, амжихгүй бол 2 сарын хугацаанд хянан хэлэлцээд дэмжвэл уг шийдвэр албан ёсны сэтгүүлд хэвлэгдэж, мөрдөгдөх болно.

Өндөр эрсдэл бүхий гуравдагч улсын жагсаалтыг гаргахад баримталсан шалгуур

Өндөр эрсдэл бүхий гуравдагч улсыг тодорхойлох техникийн шалгуурыг Европын Холбооноос 2015 онд баталсан Мөнгө угаахтай тэмцэх 4 дүгээр удирдамж¹-аар тодорхойлсон. Улмаар шалгуурыг илүү боловсронгуй болгон шинэчилж Мөнгө угаахтай тэмцэх 5 дугаар удирдамжийг 2018 онд баталжээ. Гишүүн улс орнууд уг удирдамжид 2020 оны 1 дүгээр сарын 10-ны өдөр гэхэд шилжсэн байх ёстой.²

Удирдамжийн дагуу Европын комиссоос мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой хууль тогтоомж, институцийн хүрээнд стратегийн дутагдалтай, өндөр эрсдэлтэй гуравдагч улсыг тодорхойлохдоо дараах шалгуурыг баримталсан байна.

Үүнд:

- Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх үйл ажиллагааг гэмт хэрэгт тооцож буй байдал;

¹ 4th Anti-Money Laundering Directive

² https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/anti-money-laundering-and-counter-terrorist-financing_en

- Санхүүгийн систем дэх хэрэглэгчийн талаарх мэдээллийг нягтлан шалгах болон холбогдох бүртгэлд тавигдаж буй нөхцөл шаардлагын түвшин;
- Сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэх үйл ажиллагаа;
- Хуулийн этгээдийн эцсийн өмчлөгчийн талаарх мэдээлэл авах, солилцох байдал;
- Холбогдох байгууллагуудын эрх хэмжээ, процедур;
- Олон улсын хамтын ажиллагааны туршлага;
- Шийтгэл, хариуцлагын тогтолцооны үр дүнтэй байдал.

Үнэлгээг гаргахдаа холбогдох олон улсын байгууллагаас гаргасан үнэлгээ, тайлан болон Санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага (ФАТФ)-аас гаргасан стандартуудыг баримталсан байна.³

Жагсаалтыг шинэчлэн гаргах давтамж

ФАТФ-ын жагсаалтыг Европын Комиссын хувьд суурь түвшин гэж үздэг тул Европын Холбооны жагсаалтыг ФАТФ-ын жагсаалт шинэчилэгдэн гарснаас хойш 1 сарын дараа шинэчлэн гаргадаг.

Үүнээс гадна одоо гарч буй шинэчилсэн аргачлалын дагуу Европын комиссоос өөрийн бие даасан үнэлгээнд үндэслэн гуравдагч улсыг тодорхойлно.

Мөн Европын комиссоос өөрийн стратегийн дутагдалтай байдалд анхаарал хандуулах амлалтаас татгалзсан, эсхүл эрсдэлийн түвшин өндөр байгаа улс орнуудыг нэн даруй жагсаалтад оруулна.

Европын холбооны бие даасан үнэлгээний хүрээнд өөрийн асуудалдаа анхаарал хандуулах амлалт өгсөн гуравдагч улс орон ажиглалтын 12 сарын хугацааг авах боломжтой. Харин дээрх хугацаанд амлалтаа биелүүлээгүй бол жагсаалтад оруулна.

ФАТФ болон ЕХ-ын жагсаалтын уялдаа

Зарчмын хувьд ФАТФ-ын эрсдэл бүхий гуравдагч улсын жагсаалтад орсон улсыг Европын Холбооны жагсаалтад оруулна.

Харин ФАТФ-ын жагсаалтаас хасагдаж байгаа улсыг Европын Холбооны жагсаалтаас хасах эсэхийг Европын комиссоос үнэлж шийдвэрлэнэ.

Европын комиссоос гаргасан жагсаалтын үндэслэл

Европын Холбооноос баталсан Мөнгө угаахтай тэмцэх 4 болон 5 дугаар удирдамжид зааснаар Европын Холбооны санхүүгийн системийг мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх үйл ажиллагаанаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор энэхүү жагсаалтыг гаргадаг.

Үүний дагуу өндөр эрсдэл бүхий гуравдагч улсыг тодорхойлох чиг үүргийг Европын Комисс гүйцэтгэдэг. Европын комиссоос энэ жагсаалтыг анх 2016 онд гаргаж байсан бөгөөд үүнээс хойш удаа дараа шинэчилж ирсэн.

---

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_821

Мөнгө угаахтай тэмцэх 5 дугаар удирдамж 2018 онд батлагдсанаас хойш гуравдагч улсыг тодорхойлох шалгуурыг ихээхэн хэмжээгээр өргөжүүлсэн. Үүнтэй холбоотойгоор Европын Комиссоос хараат бус үнэлгээг зохион байгуулах, шинэчилсэн аргачлалын дагуу жагсаалт үүсгэх үе шатыг зохион байгуулах шаардлага үүссэн. Мөн Европын парламентаас бие даасан жагсаалт гаргахыг шаардсан юм.

ФАТФ-аас гаргасан жагсаалтад илүү нийцүүлэх зорилгоор Европын парламентаас эрх шилжүүлсний хүрээнд энэ удаа Европын комиссоос өндөр эрсдэл бүхий гуравдагч улсын жагсаалтад нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

ФАТФ-аас 2018 оны 10 дугаар сард хамгийн сүүлийн жагсаалт гаргасан ч Европын Холбоо үүнтэй уялдуулан жагсаалтаа өөрчлөөгүй байсан тул энэ удаагийн өөрчлөлт зайлшгүй хийгдэх байсан ажил байв.

Коронавирусын хямралын нөхцөл байдалтай уялдуулан энэхүү жагсаалтыг ашиглах, холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлж эхлэх хугацааг 2020 оны 10 дугаар сарын 1-ний өдрөөр тогтоод байна. Энэ нь нэг талаар цар тахлын нөхцөл байдалтай холбоотой боловч нөгөө талаас холбогдох талуудад бэлтгэл хангах хугацаа болж байна.

Жагсаалтад орсон улсууд

Европын комисс жагсаалтыг гаргахдаа ФАТФ-аас гаргасан хамгийн сүүлийн жагсаалтыг харгалзан үзсэн. Үүний үр дүнд ЕХ-ны жагсаалтад шинээр 12 улсыг нэмж, 6 улсыг хасах шийдвэр гаргасан байна (Хүснэгт 1).

ФАТФ-ын “Compliance documents”-д үндэслэн Европын комиссоос Европын Холбооны 2015/849 дугаар Удирдамжийн 9(2) дүгээр зүйлийн дагуу Багамын Арлууд, Барбадос, Ботсвана, Камбож, Гана, Ямаик, Мавритан, Монгол, Бирм, Никарагуа, Панам, Зимбабве улсуудыг жагсаалтад оруулжээ.

Эдгээр улс орнууд өөрийн стратегийн дутагдалтай байдлаа арилгахаар ФАТФ-тай тохиролцсоны үндсэн дээр үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гаргаж, үүнийгээ хэрэгжүүлэх талаар өндөр түвшинд улс төрийн үүрэг амлалтаа өгөөд байсан.

Европын комиссын зүгээс эдгээр орнуудад урьд нь өгсөн энэхүү амлалтыг нь эргэн сануулж шуурхай хэрэгжүүлэхийг уриалж байгаа ажээ.

Хүснэгт 1. ЕХ-ны өндөр эрсдэл бүхий гуравдагч улсын жагсаалтад орсон, гарсан улсууд

Д/д	Өндөр эрсдэл бүхий гуравдагч улс	Орсон огноо					Гарсан огноо	
		2016/09/20	2018/01/24	2018/02/14	2018/10/02	Алба-жаагүй	Алба-жаагүй	
1.	Афганистан	+						
2.	Барбадос					+		
3.	Босни Герцеговин	+					+	
4.	Ботсвана					+		
5.	Камбож					+		
6.	Хойд Солонгос (БНАСАУ)	+						
7.	Этиоп		+				+	
8.	Гана					+		
9.	Гайана	+					+	

10.	Иран	+					
11.	Ирак	+					
12.	Ямайка					+	
13.	Лаос	+					+
14.	Мавритани					+	
15.	Монгол					+	
16.	Мьянмар					+	
17.	Никарагуа					+	
18.	Пакистан				+		
19.	Панам					+	
20.	Шри Ланк			+			+
21.	Сири	+					
22.	Багамын Арлууд					+	
23.	Тринидад Тобаго			+			
24.	Тунис			+			+
25.	Уганда	+					
26.	Вануату	+					
27.	Иемен	+					
28.	Зимбабве					+	

https://ec.europa.eu/finance/docs/level-2-measures/aml-delegated-act-2020-2801_en.pdf

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02016R1675-20181022>

Жагсаалтаас гарах улсууд

Тодорхой хэмжээнд ахиц гаргаж стратегийн дутагдалтай байдлаа залруулсан гэж үзээд Босни-Херцеговина, Гайана, Лаос, Этиоп, Шри Ланк, Тунис улсуудыг жагсаалтаас гаргаад байна. Энэхүү шийдвэр нь албан ёсны сэтгүүлд нийтлэгдсэнээс хойш 20 хоногийн дараа хүчин төгөлдөр мөрдөгдөх юм.

Жагсаалтад орсны үр дагавар

Мөнгө угаахтай тэмцэх 4 дүгээр удирдамжийн дагуу холбогдох банк, бусад санхүүгийн байгууллагуудын зүгээс жагсаалтад багтсан өндөр эрсдэл бүхий гуравдагч улстай холбоотой гүйлгээнд нэмэлт хяналт тавьж мониторинг хийнэ.

Мөнгө угаахтай тэмцэх 5 дугаар удирдамжид зааснаар дээрх нэмэлт хяналтын хүрээнд хэрэглэгч, ашиг хүртэгч эздийн талаарх нэмэлт мэдээлэл, бизнесийн харилцаа тогтоохтой холбоотой эрх бүхий этгээдийн зөвшөөрөл зэрэг мэдээллийг шаардах боломжтой.

ХОЁР. МОНГОЛ УЛСЫГ ЖАГСААЛТАД ОРУУЛСАН ҮНДЭСЛЭЛ

ФАТФ-аас 2019 оны 10 дугаар сард Монгол Улсыг мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой стратегийн дутагдалтай (саарал жагсаалт) улс гэж тодорхойлсон. Монгол Улс стратегийн дутагдалтай байдлаа арилгахын тулд ФАТФ-тай хамтран үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлж байна.

Европын комиссоос Монгол Улсын дээрх асуудал болон холбогдох бусад мэдээллийг ФАТФ-аас хүлээн авч үнэлгээнд ашигласан байна. Монгол Улс мөнгө угаах,

терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой тогтолцоогоо бэхжүүлэх алхам хийж байгаа боловч дараах асуудлуудыг шийдвэрлэж чадаагүй гэж Европын комисс дүгнэсэн байна. Үүнд:

1. Санхүүгийн бус бизнес, мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгч⁴ (СББМҮҮ)-дийг хянах, тэдгээрт мониторинг хийх чиг үүрэг бүхий байгууллагуудын мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх эрсдэлийн ойлголт дутмаг, мөн түүнчлэн тэдгээр байгууллагууд, ялангуяа үнэт металл болон үнэт чулуу арилжаалагчдад хяналт тавих байгууллагуудын эрсдэлд суурилсан хяналтыг хэрэгжүүлж байгаа байдал нь хангалтгүй;
2. Тодорхойлогдсон эрсдэлүүдийг агуулж байгаа мөнгө угаах үйлдлийн янз бүрийн хэлбэрүүдийг мөрдөх, яллах үйл ажиллагааг идэвхжүүлсэн гэдгээ тодорхой нотлон харуулах шаардлага байгаа;
3. Санхүүгийн институциуд болон СББМҮҮ-дийн комплаенсын хяналт хангалтгүй.⁵

ГУРАВ. ЖАГСААЛТЫН ТАЛААРХ ШҮҮМЖЛЭЛ

2019 оны жагсаалтын төслийн талаар

Европын комиссын шийдвэрийн дагуу дээрх жагсаалтыг анх 2016 онд бий болгож, улмаар 2018 онд гурван удаа өөрчлөлт оруулсан байдаг. Харин 2019 оны 2 дугаар сарын 13-нд жагсаалтад нэмэлт оруулахаар Европын комиссоос шийдвэр гаргасан. Энэхүү шийдвэрийн төсөлд 23 улс орныг (АНУ-ын харьяаллын зарим нутаг дэвсгэр болон Саудын Араб, Панам зэрэг) хамруулсан ба үүнд ФАТФ-ын жагсаалтад дурдагдаагүй 11 улс, газар нутгийг хамруулсан байсан.

Уг шийдвэрийг АНУ болон Саудын Арабаас ихээхэн эсэргүүцсэн бөгөөд Европын зөвлөлөөс Европын комиссын дээрх шийдвэрээс санал нэгтгэйгээр татгалзсан юм. Европын зөвлөл дээрх төслийг 2019 оны 3 дугаар сарын 7-ны өдөр хэлэлцсэн бөгөөд жагсаалтын төслийг боловсруулахдаа “хангалттай ил тод байж чадаагүй” гэсэн дүгнэлт хийсэн байдаг.

Жагсаалтад АНУ-ын Виржиний арлууд, Пуэрто Рико, Гуам, Америкийн Самоаг оруулсанд АНУ ихээхэн шүүмжлэлтэй хандсан байдаг. Тухайлбал АНУ-ын Сангийн яамнаас “Европын комисс шийдвэр гаргахдаа дүн шинжилгээ хийгээгүй, холбогдох улсуудад дээрх шийдвэрийг эсэргүүцэх, эсхүл асуудлаа шийдвэрлэх боломж олгоогүй” гэж шүүмжилсэн. Мөн өөрийн улсыг жагсаалтын төсөлд оруулсан явдалд ихээхэн харамсаж байгаагаа Саудын Араб улсаас илэрхийлж, мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх чиглэлээр хэрэгжүүлж байгаа үйл ажиллагааны амжилтаа онцлон тэмдэглсэн байдаг. 2018 оны 9 дүгээр сард гарсан ФАТФ-ын үнэлгээний тайланд Саудын Араб улсад анхаарах шаардлагатай асуудлууд байгаа ч мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тогтолцоогоо бэхжүүлэх талаар ихээхэн амжилт гаргасаныг онцлон тэмдэглэсэн байдаг.⁶

---

⁴ казино, үл хөдлөх хөрөнгийн зуучлал, үнэт металл, үнэт чулуу арилжаалагчид, өмгөөлөгч, нотариатч, бусад хараат бус хуульчид болон нягтлан бодогчид

⁵ https://ec.europa.eu/finance/docs/level-2-measures/aml-delegated-act-2020-2801_en.pdf

⁶ <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=59aec669-fd03-4828-b948-75056d5a097f>

Энэ удаагийн жагсаалтын төслийн талаархи зарим байр суурь

Зарим судлаачид энэ удаагийн жагсаалтын төслийн талаар ихээхэн шүүмжлэлтэй хандаж дараах асуудлуудыг хөндөж байна. Тухалбал:

- Ковид-19 цар тахлын нөлөөгөөр дээрх улсуудын эдийн засаг нь аль хэдийн хямралтай байхад жагсаалтыг гаргаж байгаа нь хэт нэг талыг барьсан шийдвэр болсон.
- ФАТФ-ын саарал жагсаалтад орсон улс орнуудыг Европын Комиссын жагсаалтад хавтгайруулан оруулсан. Үнэндээ ФАТФ-ын хар жагсаалтад Хойд Солонгос, Иран Улс л байгаа.
- Жагсаалтад оруулах шийдвэрийн төслийн талаар тухайн улс орнуудад урьдчилан мэдэгдэх, санал авах, эсхүл шийдвэрийг эсэргүүцэх боломж олгоогүй.
- ЕХ-ноос жагсаалтад орсон улс орнуудад техникийн туслалцаа үзүүлэх талаар дурдсан байгаа боловч уг туслалцаанд юу багтаж байгаа, мөн ФАТФ-ын санал болгодог туслалцаанаас ямар ялгаатай болох талаар тодорхой мэдээлэл өгөөгүй зэрэг шүүмжлэлийг гаргаж байна.⁷

ДӨРӨВ. ИЖИЛ ТӨСТЭЙ БУСАД ЖАГСААЛТЫН ТАЛААР

ФАТФ-ын жагсаалт

Парис хотод 1989 онд болсон “Их-7”-ийн уулзалтаар ФАТФ-ыг байгуулсан.

Тус байгууллагын үндсэн зорилго нь мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх болон олон улсын санхүүгийн системийн аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр олон улсын норм, стандартыг бий болгох асуудал байсан юм. Энэ хүрээндээ ФАТФ-ын 40 зөвлөмжийг улс орнуудад зөвлөмж болгодог.

ФАТФ-аас “Үйл ажиллагаа явуулах шаардлагатай⁸” улс буюу хэвлэл мэдээллийн нэршлээр “хар жагсаалт”-ыг 2000 оноос хойш гаргаж ирсэн бөгөөд одоогийн байдлаар Хойд Солонгос, Иран Улс багтаж байгаа юм.

Харин тус байгууллагын саарал жагсаалтад Монгол зэрэг 11 улс багтаж байна.

ЕХ-ны татварын хүрээнд хамтран ажилладаггүй улс орнуудын жагсаалт

Уг жагсаалтыг Европын холбооноос татвараас зайлсхийх асуудалтай тэмцэх зорилгоор 2017 оноос гаргаж эхэлсэн юм. Одоогийн байдлаар 12 улсыг хамруулсан байдаг.

Монгол Улс уг жагсаалтад ороогүй байгаа ч байнгын хяналтад байгаа улсаар тодорхойлсон байдаг⁹.

---

⁷ <https://caribbeantradelaw.com/2020/05/10/the-eus-updated-draft-aml-cft-list-of-high-risk-third-jurisdictions-take-two-a-critique/>

⁸ Call for action

⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_19_1629

Шүүмжлэгчдийн зүгээс уг жагсаалтад “татварын диваажин” болсон Швейцарь, Кайманы арлууд болон ЕХ-ны Ирланд, Люксембург, Нидерланд, Мальта зэрэг хамгийн багадаа 35 улсыг хамруулах нь үр дүнтэй гэж дүгнэсэн байдаг¹⁰.

ТАВ. МОНГОЛБАНКНЫ МЭДЭГДЭЛ

Европын комиссоос гаргасан шийдвэрийн хүрээнд Монголбанкаас 2020 оны 5 дугаар сарын 8-ны өдөр мэдэгдэл гаргасан¹¹.

Мэдэгдэлд Европын Холбооны Комиссоос мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үйл ажиллагааны стратегийн дутагдалтай өндөр эрсдэлтэй улсуудын жагсаалтад Монгол Улсыг оруулахаар төлөвлөж байгаатай холбоотойгоор энэ чиглэлээр өмнө хийгдсэн үйл ажиллагаа, цаашид авах арга хэмжээг дурдаад мэдээлэлд үнэн зөв, бодитой хандахыг уриалжээ. (Мэдэгдлийг бүрэн эхээр Хавсралт 1)

Эх сурвалж:

- European Commission, 2020.5.7, *Commission steps up fight against money laundering and terrorist financing*, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_800
- European Commission, 2020.5.7, *Questions and Answers – Commission steps up fight against money laundering and terrorist financing*, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_821
- European Commission, Commission staff working document, *Methodology for identifying high-risk third countries under Directive (EU) 2015/849* https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/2005_07-anti-money-laundering-terrorist-financing-action-plan-methodology_en.pdf
- European Commission, COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) .../... of 7.5.2020, https://ec.europa.eu/finance/docs/level-2-measures/aml-delegated-act-2020-2801_en.pdf
- Монгол банк, Мэдэгдэл, <https://www.mongolbank.mn/news.aspx?id=2512&tid=1>
- <https://www.globalriskaffairs.com/2019/03/the-controversial-eu-list-of-high-risk-third-countries/>
- <https://www.politico.eu/article/eu-countries-revolt-against-commission-dirty-money-list-vera-jourova/>
- <https://www.politico.eu/article/eu-countries-revolt-against-commission-dirty-money-list-vera-jourova/>
- <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?q=59aec669-fd03-4828-b948-75056d5a097f>
- <https://caribbeantradelaw.com/2020/05/10/the-eus-updated-draft-aml-cft-list-of-high-risk-third-jurisdictions-take-two-a-critique/>

СУДАЛГАА ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АЛБА

¹⁰ <https://www.oxfam.org/en/press-releases/effective-eu-tax-haven-blacklist-must-include-least-35-countries>

¹¹ <https://www.mongolbank.mn/news.aspx?id=2512&tid=1>

МОНГОЛ БАНКНЫ МЭДЭГДЭЛ

Европын Холбооны Комиссоос 2020 оны 5 дугаар сарын 07-ны өдөр мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх арга хэмжээний талаар бодлогын баримт бичгийн төсөл боловсруулж байна. Энэ хүрээнд тус холбооноос “стратегийн дутагдалтай өндөр эрсдэлтэй гуравдагч орон”-ы жагсаалтад Монгол Улсыг оруулахаар төлөвлөж байгааг мэдэгдлээ. Энэхүү мэдэгдэлдээ Санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага (ФАТФ)-ын “мөнгө угаахтай тэмцэх стратегийн дутагдалтай орон”-ы жагсаалтад багтсан улсыг шууд Европын холбооны жагсаалтад оруулах зохицуулалтын төслийг боловсруулсан талаар дурдсан байна.

Европын холбооноос боловсруулж байгаа бодлогын баримт бичиг нь одоогоор төслийн түвшинд хэлэлцэгдэж байгаа бөгөөд Европын Парламент болон Зөвлөлөөр 1-2 сарын хугацаанд хэлэлцэж баталснаар албан ёсны шийдвэр болох юм. Ийнхүү төслийг баталсан тохиолдолд Европын холбооны жагсаалт албан ёсны шийдвэр болж 2020 оны 10 дугаар сараас эхлэн хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэхийг мэдэгдэлд дурдсан болно.

Монгол Улсад 2015 онд хийсэн Харилцан үнэлгээнд үндэслэн ФАТФ-ын мөнгө угаахтай тэмцэх стратегийн дутагдалтай улсын жагсаалтад 2019 оны 10 дугаар сарын 18-ны өдөр оруулснаас хойш өгөгдсөн үүрэг даалгаврын 50 хувийг амжилттай биелүүлсэн болохыг ФАТФ-ын 2020 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдрийн ээлжит хурлаар баталгаажуулсан билээ. Одоогоор Монгол Улс 5 дугаар сард болох Ази, Номхон далайн хамтарсан бүлгийн хурлаар үлдсэн ажлын тайлангаа хэлэлцүүлж, хамгаалахаар ажиллаж байгаа бөгөөд хурлаар үлдсэн ажлуудыг амжилттай хамгаалснаар 2020 оны 10 дугаар сард багтаан ФАТФ-ын стратегийн дутагдалтай орны жагсаалтаас гарах нөхцөл бүрдэнэ.

ФАТФ-ын үйл ажиллагаа, авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, дүрэм, журам, бодлогын шийдвэр гаргах үйл явц болон хяналтын үйл ажиллагаа нь бие даасан, хараат бус байдаг. Өөрөөр хэлбэл Европын Холбооноос хамаардаггүй болохыг Монгол Улсад албан ёсоор мэдэгдсэн тул саарлаас хар жагсаалтад орсон, эдийн засаг болон санхүүгийн харилцаа зогсох мэтээр мэдээллийг гуйвуулан, олон нийтийг төөрөгдүүлэх зэргээр аливаа зүй бус үйлдэл гаргахгүй байхыг анхааруулж байна.

Цаашид Монголбанк мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиглэлээр төрөөс авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ, үр дүн, олон улсын байгууллагуудын харилцаа, хамтын ажиллагааны бүхий л мэдээллийг цаг алдалгүй хүргэж ажиллах болно.